

PROFESYONEL TÜRK FUTBOLCULARIN TÜRKİYE 1. SÜPER LİGİNDE OYNAYAN YABANCI UYRUKLU FUTBOLCULARLA İLGİLİ DÜŞÜNCELERİ ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA

A RESEARCH ON THE OPINIONS OF THE PROFESSIONAL TURKISH FOOTBALL PLAYERS OF FOREIGN PLAYERS IN SUPER LEAGUE

DOĞAN, M.¹ DOĞAN, A.¹ SERBEST, M.²

ÖZET

Bu çalışmanın amacı, Türkiye 1. Süper liginde oynayan profesyonel Türk futbolcularının 1. süper lig takımlarında oynayan yabancı uyruklu futbolcularla ilgili görüşlerini incelemektir. Araştırmamızın evrenini 2001-2002 sezonunda Türkiye 1. Süper liginde profesyonel olarak futbol oynayan 74 Türk uyruklu futbolcu oluşturdu. Uzman görüşü alınarak hazırlanan anketler, Bursaspor ile müsabakaya gelen 1. Süper lig takımlarında oynayan oyunculara kaldıkları otellere gidilerek, çalışmaya katılmayı kabul eden futbolcularla yüz yüze görüşme yöntemi ile uygulandı. İstatistiksel analizde x2 bağımsız testi uygulandı. Bu testin 1. aşamasında % değerler üzerinden hesaplamalar yapıldı, 2. aşamada ise veriler karşılaştırılarak aralarında ilişki olup olmadığı araştırıldı.

Araştırma sonunda elde edilen verilere göre, Türkiye 1. Süper liginde oynayan Türk futbolcuların en fazla Afrikalı oyuncularla bir arada oynadığı, oyun anlayışı olarak Orta Avrupalı futbolcuları kendilerine en yakın oyuncu grubu olarak gördükleri, yabancı oyuncu transferlerinde zaman zaman gereksiz ve yanlış uygulamalar yapıldığını düşündükleri tespit edildi.

Anahtar Kelimeler: Futbol, Yabancı Uyruklu Futbolcu, Profesyonel Futbolcu, Transfer

SUMMARY

The aim of this paper is to examine the attitude of Turkish players towards foreign players in Super League in Turkey. 74 foreign players, with Professional licenses, taking part in the Super league constituted the population of the research. Surveys prepared and consulted by experts. These were offered to the foreign football players, accommodated in hotels in Bursa, competing against Bursaspor on the following day(s) of the match(es); and among these football players, a volunteer group participated in the research process by interview method carried out by the researchers. Che-square independence test was applied in the statistical analysis. In the first stage calculations were performed within the percentage values followed by the second stage aiming to find a probable correlation between the compared data.

According to the data derived from the research it is confirmed that Turkish players in Super League generally are used to playing with African players, find the Mid-European football players more similar to themselves in terms of the sense of play, and believe that there are unnecessary and mistaken policies regarding foreign players transfers.

Key Words: Football, Foreign Pootball Players, Professional Football Players, Transfer.

1 Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü Öğretim Görevlisi

2 Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü 4. Sınıf Öğrencisi

GİRİŞ

Günümüzde toplumların diğer toplumlarla aralarındaki barış, sevgi ve kardeşlik ilişkilerini yaşama geçirmede spor olgusu önemli bir işlev olarak görülmektedir. Futbol ise belli kitleler için toplum içinde tıpkı kumar, içki ve ilaç bağımlılığı gibi vazgeçilmez bir dürtü haline gelmiştir. Futbolun bu denli ilgi görmesi ve özellikle de seyirciler için bu denli çekiciliğinin olması futbolun başlı başına bir sektör olarak ele alınmasına neden olmuştur (Yüksel ve ark.1998).

Günümüz dünyasında uygulanan pek çok spor dallarından biri olan futbol, gerek izleyici gerekse sporcuyu sayısı ile günümüzün bir numaralı spor branşıdır. Artık spor branşı olmasının yanı sıra bir sektör haline gelmiş bulunmaktadır (Apaydın ve ark. 1995). Futbol, seyirlik bir spor olması ve büyük kitleleri peşinden sürüklemesi özelliği ile, diğer branşlardan farklılık göstermektedir (Karagözoğlu ve ark.1997).

Bacasız sanayi olarak da isimlendirilen futbol sektörü, tüm diğer spor dalları arasında ayrıcalıklı bir yere oturuyor. Bugün profesyonel futbol kulüplerinin naklen yayın, forma reklamı ve seyirci hasılatı gelirleri milyon dolarlarla ifade ediliyor. Futbolcu alım ve satım işlemlerinde dönen kaynak daha da astronomik ve cazip (Kıbrızlı, 2000).

Brezilyalı J. Havalange' in 1974 yılında FIFA' nın başkanı olmasının ve televizyonların devreye girmesinin ardından futbol hızla bir imparatorluk haline geldi. Dünyanın bu en büyük sektörü sınırları içerisine yeni ülkeler katılmaya devam ediyor. Futbolun 24 yıl patronluğunu yapan Havalange, ilk kez başkan seçildiği 1974 yılında: "Ben buraya futbol adı verilen bir oyunu pazarlamaya geldim" demişti (Kola, 2002). Futbolun unsurlarından olan

transferde bu pazarla-madan nasibini almış oldu.

Transfer kendi başına bir amaç değildir, başka bir amaca ulaşmak için yapılır. Transfere bakıldığında, geliştirilen strateji kadar, stratejinin gerçekleştirilebileceği dönemin şartları da önemlidir. Bunlar kulüplerin hedefi, bütçesi ve bünyesidir. Türkiye'de gerçek transfer piyasasının olup olmadığı tartışılabilir. Bu piyasanın oluşması için arz ile talep arasında bir dengenin ve istikrarın olması gerekmektedir.

Türkiye liglerinde dönüşümlü olarak kendilerine yer bulan kulüpler, transfer ettikleri yabancı oyuncularla hedeflerine ulaşma çabasıdadır. Bunun önemli nedenlerinden biri, oyuncu yetiştirmeye yeterince özen gösterilmemesi olarak ön plana çıkar.

Kulüplerin bonservis bedellerinin yüksekliğinden şikayetçi olduğu ülkemizde yabancı oyuncu kontenjanları sürekli olarak artıyor. Kontenjanın artırılmasını özellikle kulüpler birliği istiyor. Bu isteğin öncülüğünü de Gençlerbirliği kulübü başkanı İlhan Cavcav ile Trabzonspor kulübü başkanı Özkan Sümer yapıyor. Yabancı futbolcu kontenjanının artırılmasını istemeyen tek tüzel kişilik ise; Profesyonel Futbolcular Derneği.

Astronomik transfer bedellerinin ancak bu şekilde düşeceğini savunan kulüpler birliği endişelere "Kullanmadığımızı kiralar yada satarız, ülke ekonomisine katkımız olur" tezini savunuyor. . Tüm bunlara karşın FIFA' da en fazla anlaşmazlık dosyası olan ülkenin de Türkiye' nin olduğu da bir gerçek (Kola, 2001).

Yabancı oyuncu sınırlaması Avrupa ülkelerinde bir bir kalkıyor, sıra Türkiye' ye geliyor. Yabancı oyuncu sınırlamasını kaldıran ülkelere İtalya' da katıldı. Ancak kulüpler bağlı oldukları

ülke federasyon-larının düzenlediği müsabakalarda bu oyuncuların bir kısmından yararlanabilirler. Bu sayı federasyonlarca belirlenir. Örneğin bu sayı Fransa' da 3 iken İspanyol takımları için 4' tür.1995 yılında Avrupa Adalet Divanı' nın Bosman kanunu olarak biline yasanın kabulünden sonra sözleşmesi biten futbolcular bonservis probleminden kurtulurken astronomik paralar kazanmaya başladılar. Bosman kanunlarının ikinci önemli etkisi de 1996 yılında Avrupa Birliği'ne üye olan ülkelerde yabancı oyuncu sınırlamasının kalkması oldu (Makaskesen, 2002).

Sınırsız yabancıyı kadrolarında bulundurma imkanı, Avrupa kulüplerine pek çok avantaj getirmiştir. Örneğin Portekiz takımları altyapılarına Brezilya' lı genç oyuncuları katarlarken, İtalyan takımları Afrika ve Güney Amerikalı' lara yönelmiştir.

Türk futbolunda yabancı oyuncu devri 1951 yılında İstanbul' un Adalet takımına transfer olan Arjantin' li Oscar Garo ile başladı. 1951 yılında başlayan ve takımlarda yalnızca 1 yabancı oyuncu oynamasına izin verilen "lejyoner" transferi günümüzde akıl almaz boyutlara ulaşarak 8'e çıktı.Türkiye Futbol Federasyonu, süper ligde mücadele edecek olan takımlara 8 yabancı ile sözleşme yapabilme hakkı tanıdı. Anlaşma imzalanacak her futbolcu için alt yapı fonuna 30 Milyar TL ödeme zorunluluğu getirildi.

Profesyonel Futbolcular Derneği başkanı Turgay Şeren " Ekonomik krizin halkı kasıp kavurduğu dönemde, yabancı oyuncu sayısının artırılması hem ekonomi hemde Türk futbolu için ihanettir" sözleriyle konuya tepkisini dile getirirken, UEFA genel sekreteri Gerhard Aigner takımlarda oynayan oyuncuların çoğunun yabancı olmasını

"Futbolun ölümü" olarak değerlendirmişti.

Yabancı oyuncu istilasına "dur" denilmesi gerektiğini ve yerel futbolun ön plana çıkması gerektiğini arzu eden Aigner, Chelsea, Glasgow Rangers, Juventus ve Fenerbahçe gibi takımları örnek vererek taraftarların karma takımlar tarafından hayal kırıklığına uğratılmamasını istiyor.

Aigner' e göre "Takımları yabancı futbolculardan oluşturmak uzun vadede kötü futbol demektir ve muhtemelen kulüpler bundan zarar görecektir. Bu da sporun ruhuna aykırıdır".

Kulüpler birliği her yıl yabancı futbolcu kontenjanını artırılması için uğraşa dursun, Fenerbahçe, Galatasaray, Beşiktaş ve Trabzonspor' un son 10 yılda transfer ettikleri 102 yabancı futbolcunun çoğundan verim alamadıkları görülmektedir. Son 10 yılda Fenerbahçe 27, Trabzonspor 26, Galatasaray 25, Beşiktaş 24 oyuncu ile sözleşme imzaladı. Bunlardan bazıları birkaç maç, bazıları sezon ortasında yollandı (Kola,2001).

Dünyada ve özellikle Avrupa'da futbolun milyarlarca dolarlık dev bir endüstri durumuna gelmesine Türk takımları da daha fazla seyirci kalamadı. Önceden büyük çoğunlukla ülkelerinde işi bitmiş yaşlı oyuncuların tercih edildiği sahalarda, son yıllarda genç oyuncular da görülmeye başlandı. Bu sezon 34 farklı ülkeden 108 oyuncu takımlarda forma giyerken (İngiltere'de bu sezon 57 ülkeden 319 yabancı oyuncu bulunuyor., Akşam Gazetesi 20 Eylül 2001), transferin en önemli kaynağı şifreye giren maç naklen yayınları ve onların kulüplere ödediği ücretler oldu (Merhaba Gazetesi, 12.08.2001).

Profesyonel Alman kulüpleri 1. lig sezonunun kapanmasına 16 hafta kala ara transfere yaklaşık olarak 26 milyon

Euro harcadılar. Transfer sezonu boyunca yaklaşık 173 milyon Euro kulüplerin kasalarından çıkmış oldu. Bu para transfer rekorunun kırıldığı 2001/2002 sezonunda Latin Amerika'lılar başta olmak üzere yabancı futbolcular tarafından paylaşıldı.

Kulüplerimiz, Avrupa ülkeleri takımlarının geçmiş dönemlerde ağırlıklı olarak Afrika ülkelerinden gelen oyuncuların yana koydukları tercihlerinden dönme eğilimi içerisine girdiklerinden hareketle yabancı oyuncu politikasını gözden geçirme durumundalar.

Brezilya, Arjantin, Uruguay, Norveç, Polonya, Çek Cumhuriyeti, Slovakya, Romanya, Ukrayna, Rusya Federasyonu gibi ülkeler yetenekli genç oyuncuların keşfedilmesi için uygun şartlar sunuyorlar.

Almanya, İtalya, İspanya gibi Avrupa'nın futbol dünyasındaki önde gelen ülkelerinde bu ülkelere gelen

oyuncuların sayısındaki artış bu tezi güçlendiriyor (Kıbrızlı,2000).

Lejyoner futbolcuların kulüplere olan maliyetlerinin 80 milyon dolar civarında olduğu tahmin ediliyor. Hiçbir kulüp futbolcularına ödediği parayı resmi sözleşmeye yazmadığı için gerçek rakamlar bilinmiyor.

Transfer 139 trilyonluk pazar, bu rakam her geçen gün artarak değişir. Sözleşmesi biten futbolcuların bonservis bedellerinin belirlenmesiyle ortaya çıkan toplam rakamdır (Kola,2001).

Tüm bunlar neticesinde bu araştırmamızda, futbol kamuoyu tarafından sürekli tartışılmalı olan ülkemiz takımlarında futbol oynayan yabancı uyruklu futbolcularla ilgili düşünceleri onlara gerek takım arkadaşı, gerekse rakip olarak en yakın ilişkideki grup olan Türk futbolcuların gözüyle değerlendirilmesini ve onların görüşlerini almayı hedefledik.

GEREÇ-YÖNTEM

Araştırmamızın evrenini 2001-2002 futbol sezonunda Türkiye 1. Süper ligi takımlarında oynayan ve yaş ortalaması 25.5 olan toplam 74 profesyonel Türk futbolcusu oluşturdu. Veri toplama aracı olarak hazırlanan anket formu, anlatım, açıklık, anlaşılabilirlik ve içerik yönünden değerlendirilmesi amacıyla uzman görüşüne sunuldu.

Türk futbolcularının yabancı uyruklu futbolcular hakkındaki görüş ve

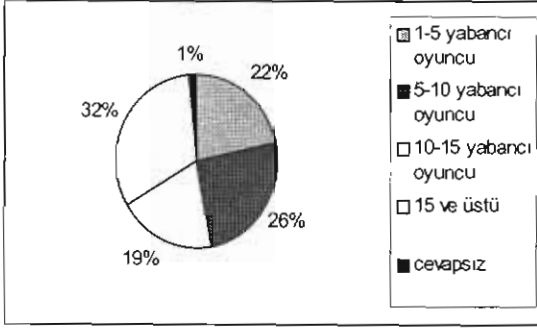
düşüncelerini ortaya koymak için hazırlanan ve 27 sorudan oluşan anketi uygulamak için, süper lig takımlarının Bursaspor ile lig maçı oynamaya geldikleri haftalarda Bursa'da kaldıkları otellere gidildi. Hazırlanan anketler, yönetici ve teknik direktörlerden izin alınarak, ankete katılmayı kabul eden futbolculara yüz yüze görüşme yöntemiyle doldurtuldu.

Elde edilen veriler %'lik dilimler halinde değerlendirildi, grafikler oluşturularak bulgular bölümünde açıklandı.

BULGULAR

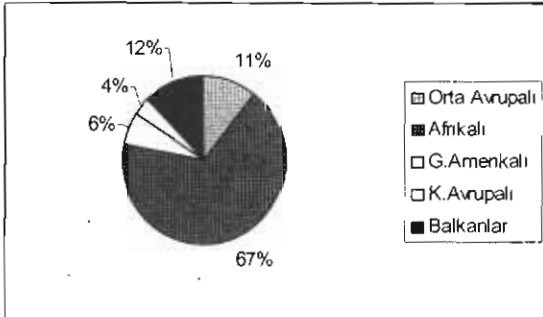
Araştırmamıza katılan profesyonel futbolcular 25.5 yaş ortalamasına sahip olup, öğrenim durumları incelendiğinde ortaokul mezunu olan % 68.9' luk gurubun en kalabalık gurup olduğu, profesyonel futbolcuların ortalama 7.5 yıldır profesyonel olarak futbol oynadığı, Türkiye 1. Ligi' nde ise ortalama 4.6 yıldır oynadıkları ve ortalama 2.1 farklı Süper Lig takımlarında oynadıkları tespit edilmiştir.

Grafik -1: Futbolcuların Yabancı Futbolcularla Oynama Sayıları.

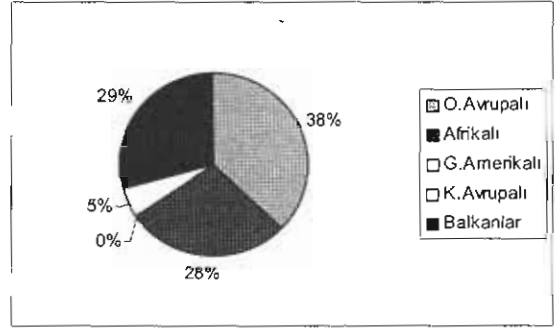
Süper Lig'deki Türk Futbolcularının % 32' si 15 ve üzeri, % 26' sı 5-10 arasında, % 22' si 1-5 arasında, % 19' u 10-15 arasında yabancı futbolcu ile aynı takımlarda oynamıştır.

Grafik -2: Ağırlıklı Olarak Hangi Kıtalardan Gelen Oyuncularla Oynadıkları

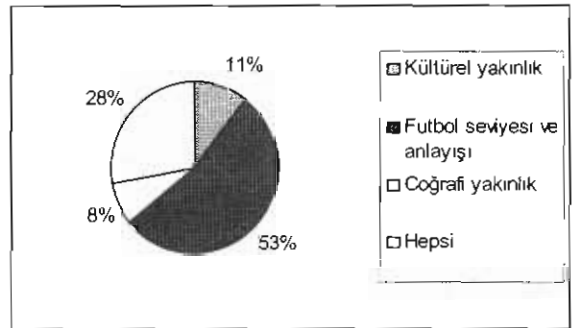
Profesyonel Türk Futbolcuları'nın % 67'sinin Afrika'lı % 12'sinin Balkanlar, %11' inin Orta Avrupa'lı, % 6'sının Güney Amerika'lı, % 4'ünün Kuzey Avrupa'lı futbolcularla aynı takımlarda oynadığı belirlenmiştir.

Grafik -3: Kendilerine Oyun Anlayışı Olarak En Yakın Gördükleri Yabancı Oyuncular

Türk futbolcularının % 38'i Orta Avrupa'lı, %29'u Balkan ülkelerinden gelen, % 28'i Afrika'lı, % 5'i Kuzey Avrupa'lı futbolcuları kendi oyun anlayışlarına en yakın yabancı oyuncular olarak belirtmiş, hiçbir oyuncu Güney Amerika'lı oyuncuları bu anlamda kendilerine yakın görmemiştir.

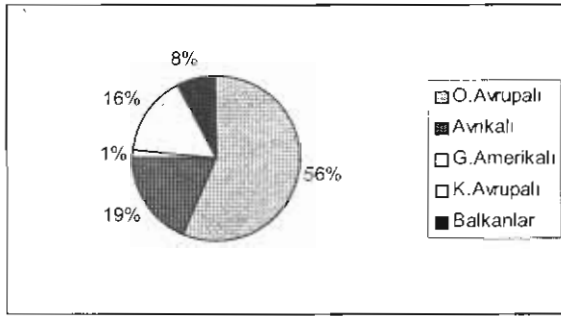
Grafik -4: Oyun Anlayışı Olarak Kendilerine En Yakın Olarak Avrupa' lı Oyuncuları Seçme Nedenleri

Profesyonel Türk Futbolcularının % 53'ü futbol seviyesi ve anlayışları nedeni ile, % 11'i kültürel yakınlık, % 8'i

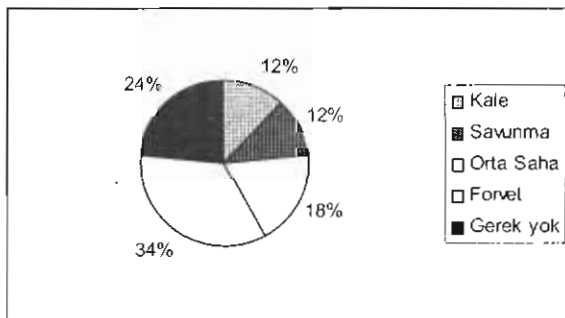
coğrafi yakınlık, % 28'i ise hepsinin etken olması nedeniyle Avrupalı oyuncuları kendilerine en yakın oyuncu gurubu olarak değerlendirmiştir.

Grafik -5: İş ve Sporculuk Disiplini En İyi Olan Yabancı Futbolcular

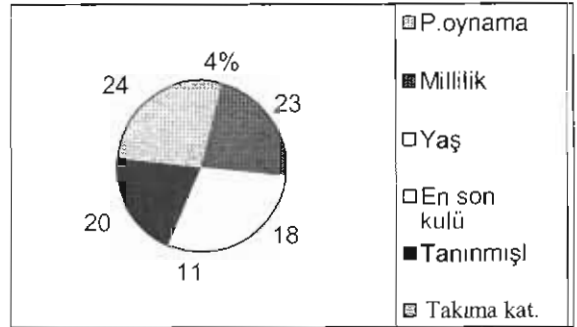
Türk futbolcularının % 56'sı iş ve sporculuk disiplini bakımından en iyi yabancı oyuncular olarak Orta Avrupa'lıları, % 19'u Afrika'lıları, % 16'sı Kuzey Avrupalı'ları, % 8'i Balkan'lıları, % 1'i ise Güney Amerika'lıları belirtmişlerdir.

Grafik -6: Türkiye 1. Süper Ligi'nde Yabancı Oyuncuların İhtiyaç Duyulduğu Mevkiler

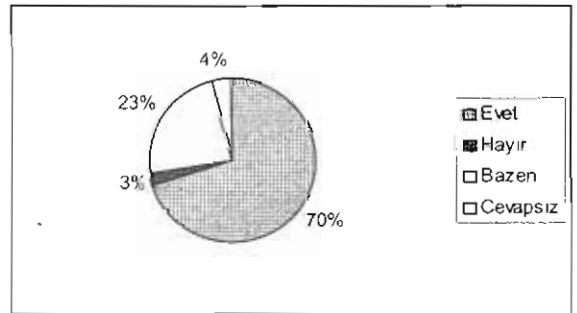
Profesyonel futbolcuların % 34'ü forvet, % 18'i orta saha, % 12'si savunma, %12'si kaleci mevkilerinde yabancı oyunculara ihtiyaç olabileceğini belirtirken, % 24'ünün yabancı oyuncuya gerek duymadığı tespit edilmiştir.

Grafik-7: Transfer Edilecek Yabancı Futbol-cularda Göz Önünde Tutulacak Kriterler

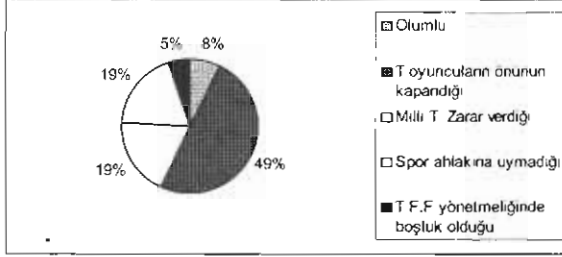
Yabancı futbolcu transferi yapılırken, futbolcuların % 24' ü takıma katkısı olması gerektiğinin, % 23' ü milli olma sayısının, % 20' si tanınmışlığının, % 18' i yaşının, % 11' i en son oynadığı kulübünün, % 4' ü ise profesyonellik yılının dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir.

Grafik -8: Taraftar, Medya, Antrenör Ve Kulüp Yöneticilerinin Yabancı Oyunculara Karşı Sempatilerinin Olup Olmadığı

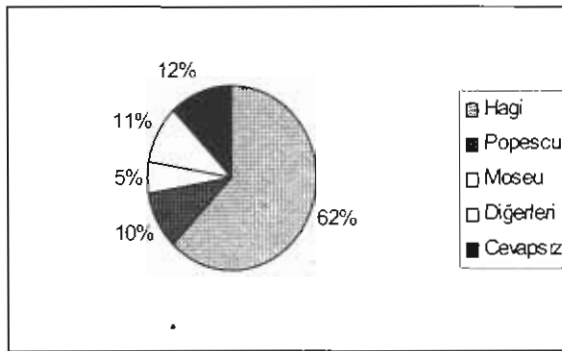
Türk Futbolcularının % 70'i taraftar, medya, antrenör ve kulüp yöneticilerinin yabancı futbolculara karşı kesinlikle sempati duydıklarını, % 23'ü zaman zaman sempati duydıklarını belirtirken, % 3'ü sempati duymadıklarını belirtmiş, % 4'ü bu soruya yanıt vermemiştir.

Grafik -9: Yabancı Oyuncuların Türk Vatandaşlığına Geçirmesi Ve T.F.F.'nin Yabancı Oyuncu Kontenjanı Sürekli Olarak Artırması Hakkındaki Düşünceleri.

Futbolcuların % 49' u Türk oyuncuların önünü kapadığı, % 19' u milli takıma zarar verdiği, % 19' u spor ahlakına uymadığı, % 5' i Federasyonun yönetmeliklerinde boşluk olması nedeniyle yabancı oyuncuların Türk vatandaşlığına geçirilmelerine ve Federasyonun yabancı oyuncu kontenjanlarını artırmasına karşı çıkarken, % 8' i bu uygulamaları olumlu bulduklarını belirtmiştir.

Grafik -10: Türkiye 1. Süper Liginde Oynamış, İş Anlayışı, Disiplin, Yetenek Ve Profesyonellik Anlayışı Bakımından En İyi Yabancı Olarak Gördükleri Futbolcular.

Türk futbolcuların % 62' si Romen futbolcu George Hagi'yi, % 10' u Popescu' yu, % 5' i Mosheau' yi iş anlayışı, disiplin, yetenek ve profesyonellik anlayışı bakımından

Türkiye'de oynamış en iyi yabancı futbolcu olarak belirtmiştir.

TARTIŞMA-SONUÇ

Yaptığımız kaynak taramalarına karşın bu konu ile ilgili yapılmış bir çalışmaya rastlamadığımız için araştırmada elde edilen bulgular kendi arasında tartışılıp sonuçlar yorumlanmıştır.

Profesyonel Türk futbolcularının ortalama 7.5 yıldır 1. ligde futbol oynadıkları, ortalama olarak 2.1 farklı takımda yer aldıkları belirlenmiştir.

Futbolcuların % 32'sinin 15 ve üzeri, % 26'sinin 5-10 arası, % 19'unun 10-15 arası, % 22'sinin 1-5 arası sayıda yabancı futbolcuyla aynı takımlarda futbol oynaması futbolcuların yabancı oyuncular hakkında fikir sahibi olması için yeterli görülebilir. Türk futbolcuların fazla sayıda yabancı oyuncu ile aynı takımlarda oynamış ya da oynuyor olması Türkiye Futbol Federasyonu'nun yabancı futbolcu kontenjanlarını yıllar itibarı ile sürekli olarak artırmasına ve takımların da bu kontenjanları kullanmalarına bağlanabilir.

Türk futbolcuların ağırlıklı olarak Afrika'lı futbolcularla daha fazla oynadıkları belirlenmiştir. Afrika'lı oyuncuların transfer maliyetlerinin Avrupa ve Güney Amerika'lı futbolculara göre ucuz olması, Türkiye'yi iyi bir transfer pazarı olarak görmeleri, Avrupa'ya açılmak için Türkiye'yi bir basamak olarak düşünmeleri, özellikle son yıllarda Afrika kökenli fazla sayıda futbolcu transfer edilmesi bu sonucu çıkarmış olabilir.

Türk futbolcuların oyun anlayışı olarak kendilerine en yakın gördükleri, iş ve sporculuk disiplini açısından en iyi olarak kabul ettikleri yabancı futbolcular

Orta Avrupa'dan gelen futbolcular olarak tespit edilmiştir.

Türk takımlarının gerek kulüp, gerekse de milli takımlar düzeyinde Avrupa kupalarında Avrupa takımları ile mücadele etmesi, kulüp takımlarında zaman zaman Avrupalı antrenörlerin görev yapması, buna bağlı olarak aynı oyun sisteminin ve anlayışının çalışılması, Avrupalı oyuncuların Türk takımlarında futbol oynamaları oyun anlayışı bakımından Avrupa'lı oyuncuları kendilerine en yakın olarak değerlendirmelerine, iyi bir futbol ve spor eğitimi almış olmaları, sağlam alt yapılarının olması, profesyonellik anlayışları, futbolu bir meslek olarak kabul edip gereklerini yerine getiriyor olmaları, zaman zaman iyi örneklerin görülmüş olması iş ve sporculuk disiplini açısından en iyi olarak değerlendirilmelerine neden olmuş olabilir.

Türk futbolcularının % 24'ünün yabancı oyuncu transferini gereksiz gördüğü, % 76'sinin ise gerekli olarak gördüğü, yabancı oyuncu transferi yapılırken en fazla forvet bölgesine yabancı oyuncu transferi yapılması gerektiğini düşündükleri belirlenmiştir.

Yabancı forvet oyuncusu transfer edilmesini istemelerini, yeterli sayıda yerli forvet oyuncusu olmamasına, var olan forvet oyuncularının bu özelliklerini yeterli görmemelerine, yabancı futbolcuların bu mevkide Türk futbolcularından daha verimli olduklarını düşünmelerine bağlı olarak böyle bir sonuç çıkmış olabilir.

Türk futbolcuların % 24'ü yabancı oyuncu transfer edilirken göz önüne alınması gereken en önemli unsur olarak, takıma katkı sağlayacak kapasitede olmalarını, % 23'ü millilik sayısının, % 20'si tanınmışlığının dikkate alınmasının gerektiği belirtilmiştir.

Oynadıkları futbolcuların bir kısmının bu özelliklerde olmaması, sıradan oyuncular olmaları, ya da gördükleri iyi örnekler nedeniyle böyle bir düşünceleri oluşmuş olabilir. Millilik bir başarı ölçüsü olarak kabul edilebilir. İyi, formda olan oyuncular milli takımlarda daha fazla yer aldığı için alınacak oyuncularda millilik sayısına dikkat edilmesini istiyor olabilirler. Futbolcunun tanınmışlığı ise yine başarısı ile paralel olarak gelişmektedir. Futbol dünyasının pek çok yıldızı sportif başarıları ile tanınmaktadır. Bu nedenle tanınmışlığı bir değerlendirme kriteri olarak kabul etmiş olabilirler.

Futbolculara göre, taraftarlar, medya, antrenörler ve kulüp yöneticileri yabancı futbolculara Türk oyunculara göre daha fazla sempati ile bakmaktadır.

Yabancı oyuncuların taraftarlar tarafından daha fazla ilgi görmesi, basında daha fazla yer alıyor olmaları, yaptıkları hatalara hoşgörü ile bakılması, yaptıkları olumlu davranışların fazla abartılıyor olması, antrenörlerin özellikle bu oyuncuları kendilerinin aldıracağı durumlarda formda ya da formsuz olmalarına karşın maç kadrolarında bu futbolculara daha fazla yer veriyor olması, Yönetimlerin bu oyuncuları kurtarıcı olarak görmesi, antrenörlere zaman zaman oynatılmaları yönünde baskı yapması, yabancı futbolcuların sözleşmelerinde koydukları özel maddeler gibi nedenlerden dolayı

yabancı oyunculara daha fazla sempati duyulduğunu düşündürüyor olabilir.

Futbolcuların % 92'si gerek federasyonun yabancı oyuncu kontenjanını artırmasına, gerekse kulüplerin bazı oyuncuları Türk vatandaşı yaparak yeni yabancı oyuncu kontenjanı açmasına, Türk oyuncuların önünü kapattığı, Milli takıma zarar verdiği ve spor ahlakına uymadığı gerekçesi ile karşı çıkmışlardır. % 8' lik bir grup ise bu uygulamaları olumlu bulmuştur.

Futbolculara göre alınan her yabancı oyuncu özellikle genç bir Türk oyuncunun yerini almaktadır. Buna bağlı olarak, özellikle genç oyuncuların takımlarında oynama şansını bulamadığını, takım kadrosuna girememenin futbolcuya özellikle maddi olarak kayıplar getirdiğini, yabancı oyuncu sayısının sürekli olarak artırılmasına bağlı olarak Türk oyuncuların takımlarında yeteri kadar oynayamaması nedeniyle Milli takımın da çoktan seçme olanağının sarsıldığını, transfer ücretlerinin düştüğünü, ödemelerde adaletsizlikler olmasına neden olduğunu, yabancı oyuncuların Türk vatandaşlığına geçirilmesini ise spor etiği açısından uygun olmadığını düşünüyor olabilirler.

Futbolculara göre, profesyonelliği, iş ahlakı, disiplini, ve yetenekleri ile Türkiye' de oynamış en iyi yabancı futbolcu George Hagi' dir.

Hagi'nin Romanya milli takımı, Barcelona, Real Madrid gibi Avrupa' nın üst düzey takımlarında oynamış olması ve başarıları ile dünya futbol otoritelerince üstün bir futbolcu olarak değerlendirilmesi, Galatasaray ile Türkiye ve Avrupa'da kazandığı başarılar. fut-

bolcuların Hagi ile gerek aynı takımda gerekse rakip olarak birebir oynayıp yetenek ve özelliklerini yakından görmeleri Hagi' yi en iyi olarak değerlendirmelerine neden olmuş olabilir.

Sonuç olarak, her ne kadar son yıllarda Afrikalı oyuncular ağırlıklı olarak takımlar tarafından transfer ediliyorsa da takımlar, Türk oyuncuların oyun anlayışına uygun oyuncu transferi yapmalı, yabancı oyuncu transferleri yalnızca yapılmış olmak ve kontenjan doldurmak için yapılmamalı, az ancak kaliteli, özellikle genç Türk oyuncularına örnek olacak, takımlarına ve takım arkadaşlarına her yönüyle katkıda bulunacak yabancı oyuncu tercihleri yapılmalı, Türkiye Futbol Federasyonu tarafından her yıl artırılan yabancı kontenjanına bir kısıtlama getirilmeli, özellikle yabancı oyuncular için kaliteyi yakalama anlamında bir takım yasal düzenlemeler yapılmalı, özellikle kalitesiz yabancı oyuncular almak yerine ülkedeki ekonomik kriz de dikkate alınarak takımların alt yapıya önem vermeleri sağlanmalıdır.

Kulüplerimiz, Avrupa ülkeleri takımlarının geçmiş dönemlerde ağırlıklı olarak Afrika ülkelerinden gelen oyuncularından yana koydukları tercihlerinden dönme eğilimi içerisine girdiklerinden hareketle, yabancı oyuncu transfer politikalarını gözden geçirmelidirler.

Beşiktaş eski teknik direktörü J.B.Toshack'ın Fenerbahçe'nin 6 yabancı oyuncuyu aynı anda oynattığı ve neticesinde 3-0 hükmen yenilgisi üzerine "Ben de olsam şaşırırdım, eskiden siyahilere yabancı denilirdi, Ama şimdi Fenerbahçe siyahî oyuncuları bile Türk'leştirmiş." (Milliyet Gazetesi) Sözleri ve buna benzer ifadelere maruz kalmamak için yabancı oyuncuların Türk

vatandaşı yapılarak yabancı kontenjanını artırma yolu da artık uygulanmamalıdır.

KAYNAKLAR

- 1-Yüksel, H., Doğan, B., Morali, S., Acar, M.F.: 1998., " Futbolda Şiddetin Toplumsal Boyutları ", Sf. 22 Hacettepe Üniversitesi, Futbol Bilim ve Teknolojisi Dergisi, Sayı 8, Ankara.
- 2- Apaydın,A., Doğan,M.: 1995., "Futbol ve Temel Teknikler ", Sf.6., Demirtaşpaşa Endüstri Meslek Lisesi Matbaa Bölümü, Bursa.
- 3-Karagözoğlu C., Ay S.M.: "Futbol Seyircisinde Saldırganlık Eğilimleri – İstanbul Örneği ", Sf: 165 Mersin Üniversitesi, 1. Uluslar arası Spor Psikolojisi Sempozyumu Bildiri Özetleri Kitapçığı., Mersin.
- 4-Kıbrızlı İ.: 25 Kasım 2000., " Futbol; Bacasız Sanayi"., Aksiyon Dergisi., Sayı: 312., İstanbul.
- 5- Kola, N.: 16 Mart 2002., "Futbol İmparatorluğu"., Aksiyon Dergisi., Sayı 380., İstanbul.
- 6- Kola, N. : 2 Haziran 2001., "Futbol El'e Gidiyor" Aksiyon Dergisi Sayı 339., İstanbul.
- 7-Makaskesen , Z.: 19 Haziran 2002., " Yabancı oyuncu Transfer Sisteminin Futbolumuza Getirdikleri"., Sf: 2., www.Ver-Kaç.Org. Metinler., İstanbul.
- 8-Kola N.: 14 Temmuz 2001., " Transfer Terminolojisi "., Aksiyon Dergisi., Sayı : 345., İstanbul.